

NIEUWSBRIEF

GENOOTSCHAP FLEVO

Geacht lid van het Genootschap Flevo,

ALV en activiteit

Het bestuur is druk bezig met de voorbereidingen van de ALV met activiteiten op 1 december 2021. Het zal u niet ontgaan zijn dat dit als gevolg van een mogelijk verdere aanscherping van de Coronaregels nog geen gelopen race is. Wij zullen u tijdig van eventuele aanpassingen op de hoogte stellen.

Wereldberoemde architecten

Onlangs vond in Dronten een politieke discussie plaats over het voortbestaan van een sluishuisje. De provincie had de sloop reeds aanbesteed; het huisje bestaat inmiddels niet meer. Maar misschien wel leuk om even te melden dat dit huisje door een beginnend architect is ontworpen, ene Jan Benthem. Later was hij nog betrokken bij het toenmalige museum Nieuw Land en veel later bij het station Rotterdam. Het uitwerken van het tekenmateriaal liet hij over aan Reinier de Graaf. Later een van de meest toonaangevende architecten wereldwijd en partner in OMA.

Polderpionier gezocht!

In de nieuwsbrief van landschapsbeheer kwamen wij nog een artikel tegen dat wij u niet willen onthouden. Onder bovengenoemde titel was de volgende oproep geplaatst:

Inmiddels zijn al de meest fantastische verhalen voortgekomen uit het project Oral History Zeewolde! Maar we zijn op zoek naar nog meer verhalen van polder- pioniers. Van mensen die de begintijd van Zeewolde (periode 1968-1992) bewust hebben meegemaakt. Bent u dat of kent u iemand die een goed verhaal te vertellen heeft? Neem dan contact op met Rudy Brummelman via de mail: brummelman@landschapsbeheer.net

Publicatie van Henk Licher

Vanuit zijn kennis en achtergrond volgt hij als geen ander de ontwikkelingen in Flevoland in relatie tot Amsterdam. Hij heeft daar een

zeer lezenswaardig artikel over geschreven dat in het Parool is gepubliceerd. Hieronder de integrale tekst.

Amsterdam heeft het Markermeer nodig

Het behoeft geen verbazing te wekken dat van verscheidene kanten het Markermeer weer in beeld wordt gebracht om een bijdrage te bieden aan de oplossing van het woningvraagstuk in Amsterdam en regio. Immers, waar moet men anders heen? De stad zelf is wel zo verdicht dat uitwijken naar buiten onvermijdelijk is. Maar noordwaarts liggen de geliefde en waardevolle natuurgebieden van Waterland, zuidwaarts de voor de Amsterdamse stedenbouw zo kenmerkende en fraaie groene tussenruimten van de "Vingers", westelijk bevindt zich de blokkade van het havengebied en aan de oostzijde kan IJburg niet eindeloos worden uitgebouwd. Natuurlijk is er Almere met een capaciteit van 300.000 inwoners (nu 200.000) en ook Lelystad kan doorgroeien naar zo'n 120.000 inwoners, boven op de huidige 80.000. Het lijkt heel veel, ook bijgeteld de Amsterdamse ambitie om voor zo'n 100.000 inwoners ruimte te bieden rond Sloterdijk en het werkgebied van de Transformatorweg. Maar men moet niettemin rekening houden met veel grotere behoefte, als men tenminste het tekort wil aanvaarden van 1 miljoen (!) woningen, waarvan het grootste deel in de Randstad een plek moet kunnen vinden. De verhouding tussen Amsterdam en de provincie Flevoland werd vele decennia gekenmerkt door een ruimtelijke haat-liefde verhouding, waarin Almere en Lelystad werden gezien als concurrenten voor de idee van de "compacte stad", waarin men door strakke verdichting in de eigen woningbehoefte zou gaan voorzien. Die jaren liggen achter ons. Interessant overigens om te zien dat deze zaken in het wat grijzere verleden heel anders lagen. Zo schreef de directeur Publieke Werken van Amsterdam, A.W. Bos, in 1918: "Alles samengenomen is de droogmaking der Zuiderzee een zaak van belang voor Amsterdam doch evenzeer is de ligging van de stad ten opzichte van de te veroveren provincie van betekenis voor de onderneming zelve." En in een jonger verleden (jaren '70) besloot de Amsterdamse Gemeenteraad op initiatief van het raadslid Wim Sinnige de aanleg van de Markerwaard krachtig te steunen, ook gezien als een groot belang voor Amsterdam. Men leze de raadsstukken eropna.

Hoe staat de zaak er nu voor? Het watergebied bezuiden de dijk Enkhuizen-Lelystad (de gedachte Markerwaarddijk) beslaat zo'n 70.000 ha. Na het afzien van inpoldering van het Markermeer kwam 10.000 ha. beschikbaar voor de uitbouw van het (geslaagde) Markerwaddenproject. Stel dat nabij Amsterdam een ander deel, zeg 20.000 tot 30.000 ha. beschikbaar komt voor droogmaking dan resteert een wateroppervlakte van 30.000 tot 40.000 ha, bepaald een groot meer in Nederlandse verhoudingen. Daar is behoorlijk veel ruimte voor watersport en natuurontwikkeling, gegeven een doordachte en creatieve inrichting van land en water. Voor woningbouw, dicht bij Amsterdam, ontstaat ruimte voor 80.000 tot 120.000 woningen en wordt de uiterst complexe en kostbare, maar nu noodzakelijke, IJmeerverbinding Amsterdam-Almere

10 november 2021

overbodig. Immers er kan een verbinding over land worden aangelegd, vanuit Flevoland naar Noord-Holland, waarmee deze provincie tevens meer fundamenteel uit zijn schiereiland -positie wordt bevrijd, gegeven de te noordwaartse en onvolkomen verbinding Enkhuizen-Lelystad en de Afsluitdijk. Over de directe kosten en baten zal men zich natuurlijk modelmatig buigen, een ingehamerde Nederlandse manier om kapitale openbare projecten de grond in te boren. Beter zou men de maatschappelijke betekenis van deze onderneming kunnen onderkennen, voor Amsterdam en Noord-Holland met de Haven en Schiphol, en ook voor Flevoland en de rest van ons land.

Natuurlijk wordt de open water-ruimte minder voor bepaalde watersport en ook veranderen de open zichtlijnen, maar er komt veel voor terug. Tussen de Markerwadden en de nieuwe droogmaking is in het resterende grote meer veel ruimte voor watersport en natuur(ontwikkeling), en het IJmeer wordt, als gezegd, bevrijd van een mogelijke doorsnijding door een brug. De verbinding tussen het noordwesten en midden van het land (via Amsterdam- Noord, Noord-Holland- Nieuwe Droogmakerij- Flevoland) wordt aanzienlijk vereenvoudigd. Noodzakelijk ook als men beseft hoeveel inwoners alleen Flevoland al zal gaan tellen. Is dat alles het opgeven van een deel van het Markermeer waard? Daarover zal nog wel nodige moeten worden bestudeerd en bediscussieerd. Maar vaststaat dat met dit nieuw gewonnen gebied, vergelijkbaar met Almere aan de oostelijke zijde, tegemoet kan worden gekomen aan de Amsterdamse behoefte en de regio. Wij weten inmiddels hoe fraaie randmeren en aantrekkelijke oeversgebieden voor mens, flora en fauna kunnen worden gemaakt. Een uitdagende en inspirerende opgave.

Henk Licher,
Stedenbouwkundige, oud-directeur Provincie Flevoland